

Број: 01,03,03/11-05-1-781/18
Сарајево, 03. 05. 2018.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVIN.
SARAJEVO

PRIMLJENO:		17-05-2018	
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
КОЛЕГИЈУМУ ДОМА НАРОДА
КОЛЕГИЈУМУ ПРЕДСТАВНИЧКОГ ДОМА

Предмет: Извјештај са састанка Парламентарног пленума Енергетске заједнице, Брисел, 24. 04. 2018., - доставља се,

У прилогу достављамо Извјештај са састанка Парламентарног пленума Енергетске заједнице, одржаног 24. априла 2018. године у Бриселу, у Европском парламенту.

С поштовањем,

Предраг Кожул,
Замјенски члан Парламентарног
пленума Енергетске заједнице
из Парламентарне скупштине БиХ

Доставити:

1. Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
2. Комисији за спољне послове Представничког дома ПСБиХ
3. Комисији за саобраћај и комуникације Представничког дома ПСБиХ
4. Колегијуму Секретаријата Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине
5. Сектору за међународне односе и протокол ПСБиХ
6. а/а

Број: 01,03,03/11-05-1-781/18
Сарајево, 04. 05. 2018.

ИЗВЈЕШТАЈ
са састанка Парламентарног пленума Енергетске заједнице,
Брисел, 24. 04. 2018.

Састанак Парламентарног пленума Енергетске заједнице одржан је 24. 04. 2018. у сједишту Европског парламента у Бриселу. Испред Парламентарне скупштине БиХ састанку су присуствовали Љиља Зовко, делегаткиња у Дому народа, и Предраг Кожул, посланик у Представничком дому ПСБиХ, који су замјенски чланови Парламентарног пленума Енергетске заједнице из Парламентарне скупштине БиХ. У делегацији ПСБиХ били су и Ненад Пандуревић, секретар Комисије за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа, у улози секретара делегације, и Амила Жујо, преводилац.

Састанку су присуствовали представници осталих парламената страна уговорница Енергетске заједнице, и то:

1. Едвард Шалси, Парламент Републике Албаније,
2. Ендри Хаса, Парламент Републике Албаније,
3. Какабер Кучава, Парламент Грузије,
4. Сала Бериша-Шала, Скупштина Косова*¹,
5. Дардан Сејдиу, Скупштина Косова*
6. Хари Локвенец, Парламент Републике Македоније,
7. Горан Милевски, Парламент Републике Македоније,
8. Агим Шаћири, Парламент Републике Македоније,
9. Снежана Б. Петровић, Народна скупштина Републике Србије,
10. Жарко Мићин, Народна скупштина Републике Србије,
11. Лев Теофилович Пидлисетски, Парламент Украјине

Од парламената страна уговорница, састанку нису присуствовали представници парламената Црне Горе и Молдавије.

¹ Овај назив не прејудуцира позиције у вези са статусом и у сагласности је са УНСЦР 1244/99 и мишљењем Међународног суда правде о косовској декларацији о независности

У име Европског парламента састанку су присуствовали:

1. Јержи Бузек, Европска народна партија, Пољска, предсједавајући Комитета за индустрију, истраживање и енергију Европског парламента (ИТРЕ), те чланови Комитета ИТРЕ;
2. Барбара Капел, Европа народа и слободе, Аустрија;
3. Петар Курумбашев, Напредна алијанса социјалиста и демократа, Бугарска;
4. Зигмантас Балчутис, Напредна алијанса социјалиста и демократа, Литванија
5. Шон Кели, Европска народна партија, Ирска
6. Алгирдас Саударгас, Европска народна партија, Литванија
7. Мартина Вернер, Напредна алијанса социјалиста и демократа, Њемачка,
8. Клер Муди, Напредна алијанса социјалиста и демократа, Њемачка, В. Британија

Осим представника парламената страна уговорница Енергетске заједнице, састанку је присуствовао и Јанез Копач, директор Секретаријата Енергетске заједнице, те Барбора Појнер, службеница у Секретаријату и секретарка Парламентарног пленума.

1. Уводна обраћања

Састанком су копредсједавали Јержи Бузек у име Европског парламента и Горан Милевски из Парламента Републике Македоније, која ове године предсједава Енергетском заједницом.

Јержи Бузек је отворио састанак, поздравио присутне, те истакао значај Енергетске заједнице као још једног заједничког подухвата којим се сусједне земље на југу и истоку Европе приближавају Европској унији. Подсјетио је на досадашњи напредак у успостављању Парламентарног пленума. Подсјетио је на *High Level Reflection Group (HLRG)*, којом је он предсједавао, а чији је задатак био да припреми приједлоге за реформу Енергетске заједнице, како би се успоставила ефикаснија институционална организација и метод рада. Један од приједлога које је дао HLRG био је и успостављање парламентарне димензије Енергетске заједнице. Парламентарни пленум је успостављен. На прошлом састанку одржаном у Бечу у децембру прошле године, Пленум је усвојио и свој први извјештај који говори о сигурности снабдијевања енергијом и који су заједнички припремили Лев Пидлисески из Украјине и Клод Турме из Европског парламента.

У наставку се обратио Горан Милевски из Парламента Македоније. У свом излагању акценат је ставио на обновљиве изворе енергије, што је тема овог састанка Пленума али и наредног који ће бити одржан у октобру ове године у Скопљу. Указао је на стање обновљивих извора енергије у Македонији, а онда и у другим земљама Енергетске заједнице. Истакао је да су само двије земље (Босна и Херцеговина и Црна Гора) испуниле постављене циљеве у вези с удјелом обновљивих извора енергије до 2020. године. Међутим, иако се биљежи одређени напредак у погледу обновљивих извора енергије, остаје још много изазова. Наиме, ниједна од страна уговорница Енергетске заједнице није примијенила Директиву 2009/28/ЕК која се односи на унапређење коришћења енергије из обновљивих извора. Посебну пажњу треба усмјерити на дио Директиве у којем је ријеч о коришћењу енергије из обновљивих извора у транспортном сектору. Даље, имајући у виду знатан дио ресурса који се користе у производњи електричне енергије (као што је угаљ), а потребе за електричном енергијом ће бити све веће, подизање свијести становништва о позитивном утицају обновљивих извора енергије на животну средину неће бити избор већ обавеза страна уговорница, с обзиром на њихове позитивне учинке и већу важност ових извора у европској енергетској политици.

2. Презентација Јанеза Копача о обновљивим изворима у Енергетској заједници

У наставку је Јанез Копач, директор Секретаријата Енергетске заједнице, представио стање у области обновљивих извора енергије у Енергетској заједници. На почетку је изнио лични став да му се чини да је ово први прави састанак Парламентарног пленума имајући у виду одзив чланова из страна уговорница Енергетске заједнице и из Европског парламента.

На почетку је истакао да је кључни документ у области обновљивих извора у Енергетској заједници Директива о обновљивој енергији 2009/28/ЕК која је усвојена од 2012. године са обавезом спровођења до 2014. Директивом су предвиђени обавезујући циљеви које стране уговорнице морају остварити до 2020. године у погледу учешћа енергије из обновљивих извора. Босна и Херцеговина, уз Црну Гору, једина је од страна уговорница која је премашила постављени циљ од 40%.

У наставку је скренуо пажњу на трошкове капитала, које је означио као веома важан ограничавајући фактор приликом улагања у пројекте обновљивих извора енергије. Тако, на примјер, трошкови капитала у Њемачкој износе око 4%, док су у Хрватској или Грчкој око 12%, а у странама уговорницама Енергетске заједнице још и виши. Тако високи трошкови капитала свакако значајно успоравају финансирање пројеката у области обновљивих извора енергије.

Копач је присутне упознао и са Смјерницама о политици конкурентног избора и подршке за обновљиву енергију, које су заједнички припремили Секретаријат Енергетске заједнице и Европска банка за обнову и развој у сарадњи са Међународном агенцијом за обновљиву енергију, како би помогли члановима Енергетске заједнице у изради и спровођењу конкурентних поступака одабира за подршку обновљивој енергији. Додао је да поједине чланице Енергетске заједнице (Србија, Украјина и Македонија) нису још спремне да у потпуности прихвате предложене смјернице.

У наставку је истакао кључне изазове са којим са суочавају стране уговорнице у Енергетској заједници у домену обновљиве енергије. У том смислу истакао је потребу доношења адекватног регулаторног оквира, јер поред финансијске подршке за улагање у област обновљивих извора веома је битно и транспарентно и предвидиво правно окружење. Осим доношења модерних закона, неопходна је и њихова разрада путем подзаконских аката. Даље је истакао значај успостављања регионалног тржишта електричне енергије и либерализацију националних тржишта. Додатно, правила о државној помоћи морају бити модернизована и усклађена са европским праксама. Такође, поуздана статистика енергетског сектора је од велике важности за дефинисање циљева и праћење њиховог достизања.

На крају је указао на три крупна задатака који очекују Енергетску заједницу у области обновљивих извора енергије у наредном периоду. Прво, предложити методологију сагласну методологији у ЕУ на основу које ће се дефинисати укупни циљеви у области обновљивих извора у свим странама уговорницама Енергетске заједнице до 2030. Друго, на основу те методологије утврдити циљеве у домену енергетске ефикасности, обновљивих извора и емисије стакленичких гасова до 2030. И треће, утврдити генерални оквир за оцјену утицаја (трошкови и користи) остварења утврђених циљева.

Након Копачевог излагања услиједила је дискусија у којој је указано и на додатна питања значајна за обновљиве изворе енергије, као што су енергане на гас, регулатива за тзв. просумере, субјекте који су истовремено и произвођачи и потрошачи електричне енергије, ефикаснија производња и употреба енергије путем когенерације и сл. Такође, посебно је наглашена потреба успостављања балансираног регионалног тржишта електричне енергије, што је од кључног значаја за ефикасно коришћење енергије из обновљивих извора у региону.

3. Заједничка изјава

Горан Милевски је подсетио чланове Парламентарног пленума да је Секретаријат Енергетске заједнице у припреми за овај састанак Пленума свим делегацијама доставио нацрт заједничке изјаве, чији би коначни текст требало да буде усвојен након овог састанка Парламентарног пленума. Позвао је присутне да, уколико имају, дају приједлоге за измјене и допуне достављеног нацрта заједничке изјаве.

Делегација Народне скупштине Републике Србије је истакла да има примједбу на текст који се односи на Смјернице о политици конкурентног избора и подршке за обновљиву енергију, које су заједнички припремили Секретаријат Енергетске заједнице и Европска банка за обнову и развој у сарадњи са Међународном агенцијом за обновљиву енергију. Предложили су да умјесто формулације да су чланови Парламентарног пленума „поздравили“ Смјернице, стоји да су „упознати“ са Смјерницама, што је једногласно прихваћено.

Даље, било је потребно да се одреди ко ће из Европског парламента бити коизјестилац за припрему извјештаја за јесенски састанак Парламентарног пленума у Скопљу, у октобру ове године. Једногласно је прихваћено да ће уз делегацију Македоније у Парламентарном пленуму извјештај припремити и Клод Турме, члан Комитета за индустрију, истраживање и енергију Европског парламента. Након тога једногласно је усвојена Заједничка изјава, чиме је окончан састанак Парламентарног пленума, а чланови Пленума су позвани да присуствују редовном засједању Комитета за индустрију, истраживање и енергију Европског парламента, у оквиру тачке дневног реда посвећеној Енергетској заједници.

Текст усвојене Заједничке изјаве налази се у прилогу.

4. Презентација Јанеза Копача и размјена мишљења са члановима Комитета за индустрију, истраживање и енергију Европског парламента

Сједницом Комитета председавао је Јержи Бузек, председавајући Комитета и Ханс-Олаф Хенкел, замјеник председавајућег. Презентацији су присуствовали чланови Парламентарног пленума из страна уговорница, поједини чланови Комитета за индустрију, истраживање и енергију, те Меган Ричардс, директорица Одјела за енергетску политику у ДГ Енергија у Европској комисији.

Јанез Копач је европским парламентарцима укратко представио Енергетску заједницу и неке од најважнијих изазова с којима се суочава. Истакао је да је Енергетска заједница уговорни инструмент за реформу енергетског сектора у земљама сусједима Европске уније, у складу са законодавством и принципима, који влада у Европској унији са крајњим циљем стварања Паневропског енергетског тржишта. Додао је да је већина страна уговорница преузела Трећи енергетски пакет, а то још нису учиниле Босна и Херцеговина, Македонија и Грузија. Македонија је исказала спремност да то оконча у 2018. години. Грузија је тек приступила Енергетској заједници (од 01. 07. 2017), док је најтежа ситуација у Босни и Херцеговини. Поред тога, преузимање Трећег енергетског пакета се одвија споро у већини чланица.

У наставку, Копач је представио стање у Енергетској заједници по појединим областима. У области обновљивих извора енергије већина земаља није на путу остварења циљева до 2020. Поред тога, циљ од 10% потрошње енергије из обновљивих извора у сектору транспорта очигледно неће моћи бити остварен. Циљ од 20% повећања енергетске ефикасности до 2020. највјероватније ће бити остварен, али енергетска интензивност и даље је јако висока у односу на просјек у Европској унији, тако да ће бити потребне много строже мјере с циљем унапређења енергетске ефикасности. У области климатских промјена, стране уговорнице су започеле са припремама за израду интегрисаних енергетских и климатских планова.

У погледу наредних активности истакао је да је предвиђено да се одмах започне са преузимањем Пакета чисте енергије, чим он буде усвојен у Европској унији. Даље, већ се воде дискусије у правцу дефинисања циљева до 2030. у погледу енергетске ефикасности, обновљивих извора и емисије стакленичких гасова. Идеја је да циљеви за стране уговорнице у Енергетској заједници буду што је могуће ближи циљевима који ће бити дефинисани за Европску унију.

На крају је указао на кључне изазове који стоје пред Енергетском заједницом. Регионално тржиште електричне енергије се јако споро успоставља. Спора нормализација односа између Србије и Косова* додатно отежава успостављање регионалног тржишта. Генерално, све регионалне иницијативе јако трпе због недостатка политичке воље. Мора се наставити са дискусијом о реформи Уговора о Енергетској заједници, као и о циљевима до 2030. Додатно, Енергетска заједница не смије заостајати за Европском унијом у погледу преузимања Пакета чисте енергије.

5. Радна вечера

Радној вечери, осим чланова Парламентарног пленума из страна уговорница, присуствовали су и:

- Донатан Булок, члан Европског парламента и Комитета ИТРЕ, Група Слобода и демократија, В. Британија
- Клод Турме, члан Европског парламента и Комитета ИТРЕ, Група зелених, Луксембург.
- Меган Ричардс, директор Одјела за енергетску политику у ДГ Енергија у Европској комисији.
- Хари Бојд-Карпентер, директор Јединице за енергију, Европска банка за обнову и развој,
- Игор Калаба, Мрежа за климатску акцију у Европи, невладина организација.

На вечери се разговарало о могућностима за подстицање улагања у обновљиве изворе енергије у странама уговорницама Енергетске заједнице. Истакнуто је да фондови за таква улагања постоје али да треба радити на отклањању препрека за улагања. Ту је прије свега истакнута потреба за адекватном регулативом, регионалном повезивању и стварању балансираног регионалног тржишта, јачању политичке стабилности како би се тиме допринијело снижавању трошкова капитала итд.

ПРИЛОГ: Заједничка изјава

Извјештај припремио:

Ненад Папдуревих,
секретар Комисије за спољну и
трговинску политику, царине, саобраћај
и комуникације Дома народа
Парламентарне скупштине БиХ

Извјештај одобрили:

Предраг Коџул,
замјенски члан Парламентарног
пленума Енергетске заједнице из
Парламентарне скупштине БиХ

Љиља Зовко,
замјенски члан Парламентарног
пленума Енергетске заједнице из
Парламентарне скупштине БиХ

Заједничка изјава
Парламентарног пленума Енергетске заједнице
24. априла 2018, Брисел

Састанак Парламентарног пленума одржан је 24. априла 2018. у Бриселу. Њиме су заједнички предсједили проф. Јержи Бузек, предсједавајући Комитета за индустрију, истраживање и енергетику Европског парламента, и Горан Милевски, предсједник Комисије за економију Парламента Бивше Југословенске Републике Македоније. Парламентарни пленум Енергетске заједнице подстиче сарадњу између изабраних представника националних парламената страна уговорница и Европског парламента ради рјешавања заједничких изазова и подржавања изградње потпуно функционалног паневропског енергетског тржишта које дјелује у корист грађана.

Чланови Парламентарног пленума Енергетске заједнице признали су важност редовне размјене мишљења о питањима од заједничког интереса у области енергетике, екологије и климатских промјена. Сагласили су се да јачање међупарламентарне сарадње омогућава ефикаснији одговор на заједничке изазове.

Пленум је поздравио остварени напредак чланица Енергетске заједнице на плану усклађивања својих правних и регулаторних оквира с Европском унијом, истичући сталну потребу за наставком реформи енергетског сектора како би напредовала интеграција у европско тржиште енергије. С обзиром на значај земље за паневропску енергетску сигурност, Пленум је нагласио потребу да Украјина одржи реформски замах у сектору гаса.

Чланови парламената који су учествовали на састанку Парламентарног пленума Енергетске заједнице похвалили су постигнути напредак у усвајању Пакета чисте енергије у Европском парламенту од посљедњег састанка у Бриселу прије годину дана и разговарали о будућој примјени одређених елемената Пакета у Енергетској заједници, с посебним нагласком на ревизију Директиве о обновљивој енергији 2009/28 /ЕК.

Парламентарни пленум поздравио је презентацију директора Секретаријата Енергетске заједнице, господина Јанеза Копача, о стању обновљивих извора енергије у Енергетској заједници и његов преглед припреме страна уговорница Енергетске заједнице за усвајање енергетских и климатских циљева за период након 2020. године.

Пленум је нагласио да је обновљива енергија важан дио енергетске мјешавине, доприносећи енергетској сигурности из Оквирне конвенције Уједињених нација о климатским промјенама (УНФЦЦЦ). Пленум је истакао да је рјешавање климатских промјена повећањем одрживе енергије, укључујући мјере за повећање енергетске ефикасности и искоришћавање потенцијала обновљиве енергије главни елемент привредног развоја земље. Поздрављен је садашњи рад Енергетске заједнице на утврђивању циљева за чисту енергију и климу до 2030. године.

Парламентарни пленум препознао је изазове и могућности интегрисања обновљивих извора у тржиште електричне енергије и поздравио садашњи рад Енергетске заједнице на успостављању отворених, транспарентних и међусобно повезаних тржишта која фаворизују коришћење обновљивих извора енергије.

Чланови парламената који су учествовали на састанку Парламентарног пленума Енергетске заједнице упознати су са заједничким смјерницама о политици, које су припремили како би помогли члановима Енергетске заједнице у изради и спровођењу конкурентних поступака одабира за подршку обновљивој енергији, а које су заједнички осмислили Секретаријат Енергетске заједнице и Европска банка за обнову и развој у сарадњи са Међународном агенцијом за обновљиву енергију.

Пленум је изразио забринутост због оних чланица Енергетске заједнице које нису достигле путању за постизање својих националних циљева до 2020. године у погледу обновљивих извора, позивајући их да истраже додатне начине економичног повећања обновљивих извора и да максимизирају мјере за коришћење енергетске ефикасности како би остварили циљ с мање напора.

Парламентарни пленум Енергетске заједнице радује се извјештају о повећању енергије из обновљивих извора у Енергетској заједници, које ће израдити делегација Бивше Југословенске Републике Македоније. Главног извјештиоца подржаће г. Клод Турме из Европског парламента. Усвајање извјештаја планирано је за сљедећи састанак Парламентарног пленума, који ће бити одржан 17. октобра 2018. у Скопљу, упоредо са састанком Министарског савјета Енергетске заједнице.

Чланови парламената сагласили су се да сљедећи састанак Парламентарног пленума буде одржан у марту или априлу 2019. у Бриселу.

Проф. Јерзу Бузек
председавајући Одбора за индустрију,
економска истраживања и енергетику
Европског парламента

Горан Милевски
председник Комисије за економију
Парламента Бивше Југословенске Републике
Македоније и председавајући Парламентарног
пленума Енергетске заједнице